

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

Приложение № 1

Програма

„Календар на здравето“

на територията на Столична община

По последна статистика на СЗО децата в България под 5-годишна възраст са в топ 5 по затлъстяване в Европа. Основна причина за това е липсата на достатъчно движение или твърде краткото време, прекарано в игри на открито. Ежедневният престой на открито укрепва детското здраве, подобрява терморегулационните механизми и увеличава устойчивостта на организма на различни по вид външни въздействия. Намалява 2-3 пъти честотата на заболяванията при децата.

За да боледува по-малко, детето трябва системно да се калява и да има достатъчна физическа активност. Игрите, разходките, туризма, целогодишно провеждани на открито са чудесен начин да стане това. Излагането на слънце дори за няколко минути на ден, доставя на организма витамин D, повишава имунната защита и подобрява цялостно здравето.

Желанието ни е по посока развитието на по-здрави физически и емоционално деца във всяка детска градина, изграждане на позитивен организационен климат, утвърждаване на позитивна дисциплина и развиване на училищна общност. Чрез планираните дейности на открито всеки ден ще се гарантира достигане до детето, подкрепа в ученето, научаването, участието и разгръщането на неговия потенциал, както и укрепване на неговото здраве и емоционални връзки. Игрите навън са свързани с повече движение, отколкото тези в закрити помещения. Това помага на децата да укрепват своята мускулатура и има превантивно действие срещу гръбначни изкривявания.

Обучението и ежедневният престой на открито на децата от най-ранна възраст е необходимост, която много държави са осъзнали преди десетилетия. Практика във всяка Европейска държава е ежедневното извеждане на децата на открито през всички сезони. Децата играят, учат и творят на открито, правят дълги разходки и туристически походи всеки ден, независимо от атмосферните условия, разбира се, в подходящо облекло, осигурено от родителите. В резултат на този ежедневен и целогодишен активен престой на чист въздух, децата са по-калени, по-жизнени и активни, и в същото време по-спокойни и съсредоточени в следващите учебни занимания и дейности.

Предвид горното, Столична община разработи пилотна програма „Календар на здравето“, в която са включени 30 детски градини, с 4000 деца. При определяне на пилотните детски градини водещ е принципа за популяризиране на програмата във всички административни райони на Столична община, като в по-големите са включени по две детски градини. Подборът на детските градини е извършен по следните критерии:

1. Детски градини, които имат опит при работа с проекти;
2. Детски градини, които имат успешно реализирани проекти на СО;

3. Детски градини, които имат реализирани практики по представената програма „Календар на здравето“.

По време на пилотното стартиране на Програмата се предвижда обмен на добри практики както следва:

- наблюдение на дейностите, осъществявани от пилотните детски градини, от други заинтересовани страни и привличане на по-голям брой участници;
- представяне на материали, които показват проведените дейности от детските градини;
- представяне на творчески продукти на различни места в гр. София

Целева група на Програмата:

4000 деца в яслени и градински групи, родители, персонал на детските градини.

Основна цел:

1. Търсене на нови възможности за увеличаване престоя на децата на открито;
2. Осъществяване на максимален ежедневен престой и осъществяване на педагогическо взаимодействие и други образователни дейности на открито на децата от гореизброените детски градини;
3. Повишаване на познавателната, творческа и двигателна култура на децата от най-ранна детск възраст, чрез ежедневно обучение и игри на открито.

Подцели:

1. Създаване на условия за изпълнение на открито на заложените по образователни направления ситуации.
2. Повишаване на физическата активност, опознаване на света, създаване на положителни емоции чрез екосъобразно поведение.
3. Приобщаване на родителите към дейностите на открито в детските градини.

Основни насоки:

1. Да се осигури на децата ежедневен престой на открито, по време на който се провеждат педагогическото взаимодействие за деня, спорт и игри.
2. Родителите осигуряват подходящо облекло за децата, според атмосферните условия.

Изключение по т. 1. се допуска при следните метеорологични условия:

- Температура под - 5 градуса по Целзий;
- Силен вятър;
- Силен дъжд;
- Мъгла;
- Замърсяване на въздуха- при реализирани превишения на осреднената 24-часова стойност на ФПЧ10 над 100 мг. на кубичен метър на поне две автоматични измервателни станции за един ден и при прогноза за среден атмосферен потенциал за замърсяване с ФПЧ10 на поне две автоматични измервателни станции за един ден.

Дейности:

1. Планиране и ежедневно провеждане на педагогическото взаимодействие по образователни направления на открито.
  - Приемане на педагогически съвет на Програмната система, в която са заложили ежедневния престой и дейностите на открито и разработване на тематичното разпределение по образователните направления по възрастови групи за провеждане на педагогическите взаимодействия на открито;

- Всяка детска градина посочва собствен план за реализиране на дейностите съгласно спецификата ѝ. При разработване на планове за дейностите по проекта всяка детска градина посочва конкретни теми по образователни направления и посещения на конкретни културни, спортни и планински обекти избрани от екипите на детските градини. Приоритетни са образователните направления „Околен свят“, „Физическа култура“ и „Изобразително изкуство“;
- Безценна е възможността децата да развиват и обогатяват своите математически познания сред природата- да откриват и сравняват по форма и големина природни обекти; да сравняват количества на обектите от един вид; да се ориентират в пространството; да разпознават частите на денонощието и други задачи;
- Директният контакт с природата дава възможност за развитие на свързаната реч. Съставянето на кратки описателни разкази, възприемане на художествен текст, заучаване на стихотворение в природна среда е за предпочитане пред наблюдение на картинен материал в детската градина;
- Изобразителните дейности и музиката в естествена среда ще разгърнат детското въображение, творчество и емоционална интелигентност;
- За децата се организират посещения на Зоологическа градина, Природонаучния музей, Музея на Земята и хората, НИМ, Градската галерия, Галерията за чуждестранно изкуство и др. Децата ще се запознаят с различни представители на флората в Ботаническата галерия, Ботаническата градина на БАН, с полезните билки в планината Витоша. Предвиждат следване на маршрути в планините Витоша, Люлин през различните сезони с цел физическо развитие и закаляване на децата;
- Разработване на календар на дейностите специфични за всяка детска градина – участник по Програмата, провеждани в двора на детската градина;
- Чрез играта като основна дейност в детската градина, ежедневното извеждане на образователния процес на открито ще подобри успеваемостта при възприемане на учебното съдържание, защото се опира на учене чрез преживяване и действие, което е изключително важно за развитието на всички психични процеси у децата;
- Провеждането на всяка от образователните ситуации на открито ще даде възможност на децата да развиват нагледно-действеното и нагледно-образното мислене, ще се избегне модела на фронталната работа и ще се подобрят комуникативните им умения чрез работата им в екип. Всяко едно активно наблюдение на обект в естествената му среда е достатъчно условие за придобиване на трайни, приложими знания и компетентности, което е основната цел на образователния процес в детската градина. Посредством всяка активност на открито ще се даде възможност на децата да откриват и създават правила за съвместна дейност. Така, опирайки се на отборност, екипност, позитивна среда ще се ограничат и изключат проявите на „детска агресия“.

2. Спорт на открито

Престоят на децата навън ще повиши физическата и двигателна култура, ще превърне спорта и закаляването в осъзната и желана необходимост. Научни изследвания и разработки доказват ползата и благоприятното въздействие на спорта и игрите на открито върху детския организъм – повишаване на жизнения тонус, учестване на дишането, закаляването на различни физиологични системи и усъвършенстване на техните функции, активизиране на сърдечната дейност, учестване на пулса и подобряване на мускулатурата и изграждането на правилна стойка, благотворно въздействие върху зрителния, слуховия и осезателния сензори, добро средство срещу умора и стрес.

Спортът на открито ще способства за:

- Развитие и обогатяване на моториката на детето и формиране на двигателни учения и навици за изпълнение на елементи от спортове, съобразени с възрастта и възможностите му;
- Повишаване на физическата дееспособност;
- Обогатяване на игровата двигателна дейност и подпомагане на детето за приспособяване и прилагане на овладени основни движения в конкретни и опростени двигателни задачи;
- Създаване на условия за изпълнение на заложените в учебната Програма задачи;
- Стимулиране на развитието на психомоториката, общата активност, двигателната усетливост, подобряване на психическото развитие и състоянието на централната нервна система;
- Достъпност за различни възрастови групи и с различни възможности;
- Комплексно физиологично въздействие върху организма на децата;
- Изменчивостта на ситуацията – промяната на позиции в пространството, времето и отношенията по време на игрите са ценно средство за развиване на познавателните и психични процеси;
- Здравен ефект в съчетание с допълнителните средства за физическо възпитание.

3. Игри на открито

Игрите на открито ще дават възможност на децата сами да се организират за игра, да комуникират активно, да спазват игровите правила, да изграждат добри взаимоотношения, да преодоляват конфликти.

В игрите на открито ще се осъществява трансфер на знания. Чрез тях ще се моделират социални отношения между всички участници. В това се заключава основната им функция и значение за развитието на личността на детето в посока на :

- Нравствено развитие – дисциплинираност и организираност;
- Естетическо развитие – близостта на играта до изкуствата създава възможност да се използва и за естетическо възпитание. Чувствата на детето, свързани с инициативност и творчество са близки до естетическите чувства;
- Физическо развитие – децата усвояват двигателен опит. В играта се създават условия за развитието и усъвършенстването на разнообразни движения. Децата овладяват физически качества;
- Психическо развитие – в играта се формират различни психически процеси като мислене, памет, внимание, воля. Създават се предпоставки за диференциране на различни видове дейности. В нея се извършват различни новообразувания и настъпват качествени изменения в детската личност.

Децата ще избират модели, които да следват, а възрастните ще бъдат партньори, водачи към по-голямата общност, в откривателството на интересите и постигането на целта – детето ще се чувства свободно, значимо, щастливо, да играе на открито на воля всеки ден.

4. Мярка за мотивация и активно въздействие на Програмата

- Подкрепа на ежедневното провеждане на педагогическото взаимодействие на открито, осъществявани извън територията на детската градина – изработване и разпространение на информационни материали, информационни публикации, снимки, видео съдържание и др.;
- Разработване на лого, материали, текстове и ключови послания;
- Информирание и мотивиране на родителите за включване в дейностите по Програмата;
- Организиране на събития на открито за популяризиране на дейностите по Програмата;

- Разработване на анкети за обратна връзка от родителите и екипите на детските градини за ефективността от реализирането на дейностите по Програмата.

В дългосрочен план Програмата предвижда:

- Систематизиране на добър опит и практики:
  - Участващите градини ще изработят план за обмен и споделяне на добри практики и опит;
  - Всяка градина ще обобщи поне 2 добри практики и ще организира обмен на опит с другите градини от района, който не са били включени в пилотния етап на програмата;
  - Всяка градина ще систематизира наблюденията и опита си от провеждане на програмата и ще ги представи за изготвяне на доклад.
  - Бележките и опитът изведени и обобщени от пилотното провеждане, ще бъдат разгледани и съобразени при организацията на провеждането за следващите години и при повече детски градини;
  - Обобщен доклад за реализацията на програмата, ще бъде изготвен от Дирекция „Образование“.
- Мониторинг на ефекта от програмата за децата и участниците в нея:
  - За мониторинг на ефекта на програмата ще бъде разработени показатели и система за събиране на информацията;
  - Участващите градини ще събират информация по определените критерии и ще се допитват за удовлетвореността на родителите;
  - Част от показателите, които ще бъдат проследявани са: ежедневен брой излизания, брой и възраст на включените деца, здравословно състояние на участващите деца, групи дейности, видове занимания според сезона и метеорологични условия, продължителност на престоя и пр.;
  - Резултатът от мониторинга ще бъде обобщен в доклада за програмата.
- Отчитане на въздействието на Програмата върху целевата група;
- Привличане на все по-голям кръг от родители, като активни партньори и доброволци в реализиране дейностите по Програмата;
- Видимост за изпълнение и устойчивост на дейностите по тази Програма чрез ежедневно отчитане на „Календар на здравето“. Учителят и медицинската сестра в групата отразяват времевия интервал за престоя на децата на открито, което е достъпно на информационните табла на групите;
- Мониторинг на Програмата пред Столичен общински съвет.

Контролът по изпълнение на Програмата се възлага на съответните ресорни заместник кметове в Столична община:

- Заместник-кмет по направление „Финанси и здравеопазване“
- Заместник-кмет по направление „Култура, образование, спорт и младежки дейности“.

Столична община дава възможност на всяка детска градина, според своето разположение и специфични особености да разшири и допълни тази програма.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ/